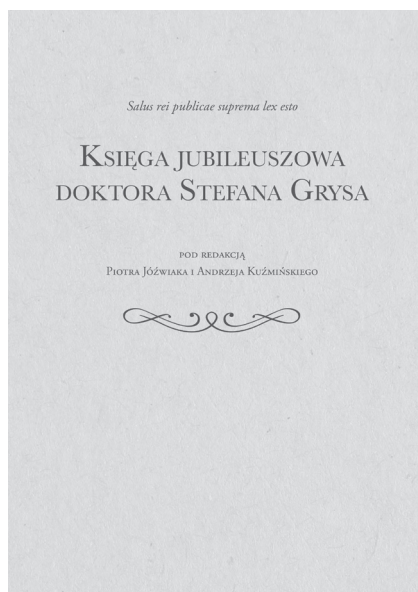

Tomasz Kościański

Archiwum Państwowe w Lesznie

<https://orcid.org/0000-0003-4841-9575>**KSIĘGA JUBILEUSZOWA DOKTORA STEFANA GRYSA.
SALUS REI PUBLICAE SUPREMA LEX ESTO****red. Piotr Józwiak, Andrzej Kuźmiński****(Leszno 2022, ss. 280, il., fot., mapa)**

Wydawcą prezentowanej publikacji jest Miejska Biblioteka Publiczna im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie. Książka powstała pod redakcją Piotra Józwiaka, dr. nauk prawnych i zastępcy prezydenta Miasta Leszna oraz Andrzeja Kuźmińskiego, dyrektora tejże biblioteki. Pozycja ukazała się z okazji jubileuszu 85. rocznicy urodzin dr. Stefana Grysa¹, długoletniego dyrektora Przedsiębiorstwa Przemysłu Fermentacyjnego „Akwawit”, którego w 1994 roku uhonorowano tytułem Zasłużony dla Miasta Leszna². „Akwawit” pod kierownictwem dr. Grysa nie tylko osiągał wspaniałe wyniki ekonomiczne, ale również wspierał Leszno i jego

¹ Stefan Grys urodził się 22 lipca 1937 roku w Śmiglu. Książkę prezentowano podczas uroczystości jubileuszowej w Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Stanisława Grochowiaka w Lesznie. A. Neczyński, *Jubileusz Stefana Grysa*, „ABC”, 7–13.09.2022, nr 36, s. 4; D. Staniszewski, *85 urodziny doktora Stefana Grysa*, „Panorama Leszczyńska”, 7–13.09.2022, nr 36, s. 5; J. Adamek, *Sto lat dla Stefana Grysa. Jubileusz zasłużonego leszczyniaka*; <https://elka.pl/content/view/111250/80/> [dostęp: 05.02.2023].

² Tytuł ten otrzymało wtedy również Przedsiębiorstwo Przemysłu Fermentacyjnego „Akwawit”, zob. *Honorowi i zasłużeni*, https://www.leszno.pl/Honorowi_i_zasluzeni.html [dostęp: 04.02.2023]. Dorobek Grysa był doceniany również przez inne podmioty, np. w 2002 roku otrzymał Honorowe Obywatelstwo Miasta i Gminy Śmigiel, zob. H.C., *Uroczysta Sesja Rady Miejskiej Śmigla*, „Witryna Śmigiejska”, VI 2002, s. 4.

mieszkańców w wielu projektach społecznych czy też infrastrukturalnych. W sporej części książka mówi właśnie o tych działaniach.

Księga jubileuszowa składa się z 24 artykułów, napisanych przez 26 autorów. Są to m.in. przedstawiciele samorządu, nauki, gospodarki, mediów, kultury i sportu³. Teksty autorów poprzedzają dwie rekomendacje. Pierwszą napisał prezydent Miasta Leszna Łukasz Borowiak, drugą przewodniczący Rady Miejskiej Leszna Tomasz Malepszy. Pozostałe teksty można podzielić na dwie grupy: na artykuły, które są związane z osobą Grysa i jego aktywnością oraz na opracowania poświęcone innej problematyce. Jako cel powstania pozycji o takiej strukturze można przywołać słowa Bożeny Kurpisz-Stoczcza, jednej z autorek: „Autorzy publikacji w swych tekstach dziękują Drogiemu Jubilatowi za to, czego od niego doświadczyli, za to, że zawsze mogli na niego liczyć i że nauczyli się od niego wielu ważnych rzeczy” (s. 13). Wielu autorów skorzystało z tej doskonałej okazji i w publikacji złożyło Jubilatowi okolicznościowe życzenia, mające często charakter osobisty.

Pierwsza grupa tekstów zawiera wiele informacji o Stefanie Grysie. Artykuły te powstały w różnorodnej, nierzadko wspomnieniowej konwencji. Ich autorzy często opowiadają o swojej współpracy z dr. Grysem, podjętej przy realizacji przeróżnych projektów. Pojawia się tutaj wiele wątków, m.in. zarządzanie i działalność „Akwawitu”, powstanie pływalni i kompleksu rekreacyjno-leczniczego – dumy Leszna przełomu XX i XXI wieku, szkoła muzyczna, mecenat kultury i sportu. Jubilat prezentowany jest tutaj w wielu wcieleniach: naukowca, dyrektora, szefa, organizatora, społecznika, konsultanta oraz doradcy różnorodnych przedsięwzięć. Przenikają się tutaj płynnie sfery zawodowa z towarzyską, co wprowadza do tekstów indywidualny i osobisty wydźwięk. Co więcej, choć mowa tutaj o aktywności i dorobku człowieka, to wskutek faktu, iż była to częstokroć działalność na rzecz innych ludzi oraz instytucji, z tekstów wyziera obraz miasta – jego problemów i marzeń – od lat osiemdziesiątych XX wieku po pierwsze lata XXI wieku.

Jak już wspominałem, w drugiej grupie artykułów znajdują się różnorodne opracowania. Ich zakres dziedzinowy jest bardzo szeroki. Są to głównie prace o problematyce historycznej (np. tekst Stanisława Sierpowskiego o bezpieczeństwie zbiorowym okresu międzywojennego), regionalistycznej (np. tekst Janiny Małgorzaty Halec o kształceniu muzycznym w Lesznie), prawniczej (tekst Piotra Józwiaka o decyzji weryfikacyjnej w sporcie żużlowym), geograficznej (tekst Stanisława Jędrasia o współczesnych strategiach ochrony środowiska).

³ Autorami są: Bożena Kurpisz-Stoczcza, Tadeusz Cegielski, Janina Małgorzata Halec, Leszek Janusz, Stanisław Jędraś, Piotr Józwiak, Zenon Józwiak, Marcin Kochowicz, Marian Langner, Krystian Maćkowiak, Krystyna Meller, Jacek Nowak, Antoni Neczyński, Wiesław Osiński, Janusz Poła, Dorota Sipińska, Mariusz Poźniak, Ewa Prozorowska, Gabriela Kistowska, Marcin Rachwał, Bartosz Rzeźniczak, Stanisław Sierpowski, Andrzej J. Szware, Eugeniusz Śliwiński, Arkadiusz Wojciechowski i Lech Woźny.

Teksty są związane z przeszłością i problemami czasów współczesnych. Wiele z nich posiada rozbudowany aparat naukowy. Czytelnicy, którzy sięgną po omawianą publikację, poznają wiele nowych faktów. Niektóre artykuły są efektem kierunków badań prowadzonych przez lata, jednak zawierają najświeższy stan wiedzy w dalej problematyce.

Na końcu, za omówionymi już tekstami, znajduje się *Spis artykułów o Stefanie Grysie*, zebrany przez Bożenę Kurpisz-Stocczak. „ABC”, „Dziennik Poznański”, „Głos Wielkopolski”, „Panorama Leszczyńska” to tylko niektóre czasopisma, w których przez lata ukazywały się teksty dotyczące szerokiej gamy aktywności dr. Grysa, a także związane z kierowanym przez niego przedsiębiorstwem.

Książkę przygotowano starannie. Zapewniono jej stonowany, ale stylowy układ graficzny. Uważam, że jest to duża zaleta – wszak jest to księga jubileuszowa dedykowana nieprzeciętnej osobie, a nie album. Znajdują się w niej ilustracje w postaci reprodukowanych fotografii (również takich, których bohaterem jest dr Gryś), dokumentów, grafik i mapy, które uzupełniają rozważania autorów.

Księgi jubileuszowe to wydawnictwa szczególne. Dedykuje się je z reguły postaciom zasłużonym. Autorzy, którzy zamieszczają w takiej księdze teksty, dziękują jubilatowi za dorobek i przekazują im wyrazy głębokiego szacunku. W takiej definicji księgi jubileuszowej, tę dedykowaną dr. Stefanowi Grysi należy ocenić bardzo pozytywnie.